

KONTAKTORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR USA EN CANADA FILATELIE

Redactie: A. van Herk Tel. 030-881741
Livingstonelaan 249 - 3526 HG Utrecht
Maart 1989 ISSN 0922-0089 Nummer 43

1789: GEORGE WASHINGTON INGEHULDIGD
Een Publicatie

Het jaar 1989 wordt een jaar waarin meer dan één grote historische gebeurtenis zal worden herdacht.

Tweehonderd jaar geleden begon met de bestorming van de Bastille in Parijs op de 14e juli de Franse Revolutie, die de wereld in vele opzichten een ander aanzien gaf. Thomas Jefferson, die toen ambassadeur van de USA in Frankrijk was, maakte het van nabij mee.

Maar ook voor de USA was 1787 van grote betekenis. Er gebeurde, zoals in elk jaar, natuurlijk van alles. Zo kocht John Jacob Astor voor het eerst een perceel aan de Bowery Road op Manhattan. In Massachusetts werd mejuffrouw Rachel Wall opgehangen wegens het plegen van roofovervallen langs de grote wegen. Noah Webster publiceerde zijn "Dissertations on the English Language" en in North Carolina, dat op 21 november van dat jaar als 12e Staat de Grondwet ratificeerde, werd een Universiteit geopend. Het

Huis van Afgevaardigden en de Senaat begonnen aan hun werk: het organiseren van de Verenigde Staten. En nog in hetzelfde jaar werden 12 Amendementen op de Grondwet aan de Staten voorgelegd. Tien daarvan zijn in 1791 aangenomen: de Bill of Rights.

Doch het allerbelangrijkste evenement was natuurlijk de verkiezing van George Washington tot President.

Op 7 januari waren de eerste nationale verkiezingen van kiesmannen gehouden. De gekozenen stelden op 4 februari Washington kandidaat met John Adams als vice-president. Op 6 april werden, nadat de stemmen waren geteld, koeriers uitgezonden naar de beide mannen om hen op de hoogte te brengen van hun verkiezing. Charles Thomson, secretaris van het Congres, bereikte Washington op 14 april op Mount Vernon. Op de 16e begon Washington zijn glorieuze tocht naar New York, waar hij de 23e aankwam. Op 30 april werd hij ten aanschouwen van een grote menigte burgers op het balkon van het Federal Building in Wall Street beëdigd als President.

Op 30 april 1989 zal de USPS dit herdenken met een bijzondere postzegel van 25 cent in het kader van de "Constitution"-uitgiften. Ook de bijzondere folder die de USPS uitgaf ter gelegenheid van de installatie tot 41e President van George Bush op 20 januari is tevens in het licht geplaatst van die eerste installatie in 1789.

Maar ook onze Vereniging, wij zeggen het met trots, laat dit laatste feit niet zomaar voorbijgaan. Onze bibliothecaris en oud-voorzitter A. J. van Hulst schreef een verhandeling met de voor zichzelf spreken-de titel "George Washington 1732-1799. Een Portret van zijn Leven, met Postzegels van zijn Portretten".

Wij zetten alles op haren en snaren om de-

ze als Publicatie Nummer 7 eind maart aan onze leden te kunnen toezenden. De prijs ervan is inbegrepen in de contributie, met andere woorden: u krijgt dit geïllustreerde werkje als dank voor uw trouw aan onze Vereniging!

G. G. Cohen
PORTVRIJDOM IN CANADA

Zoals overal elders bestond en bestaat ook in Canada voor bepaalde personen, instellingen enz. het recht om post vrij van frankering te verzenden.

De oudst bekende brieven met portvrijdom uit Canada dateren van 1820. Zij dragen het woord "FREE" in handschrift in de linker- of rechterbovenhoek. Deze brieven hebben alle betrekking op postale zaken en ze zijn afkomstig van "postmasters" in verschillende plaatsen.

Het was echter pas in 1837 dat een wet werd aangenomen, die de portvrijdom-rechten in Upper Canada regelde. Daarin werd bepaald, dat de leden van de beide wetgevende kamers het recht hadden hun post vrij van kosten te verzenden, waarbij het woord "FREE" op de brieven moest worden aangebracht. Vanaf circa 1839 werd daarvoor een speciaal handstempel gebruikt.

Deze situatie duurde tot 1851; in dat jaar werden alle portvrijdomrechten ingetrokken, behalve die van de plaatselijke postdirecteuren.

Maar in 1855 werd alweer een nieuwe wet aangenomen, waarmee portvrijdom werd verleend voor alle post, verzonden door en aan:

- a) de Gouverneur van de Provincie (Upper Canada);
- b) alle Overheidsdiensten in de Provinciale hoofdstad (bij toerbeurt Quebec en Toronto);
- c) de leden van de beide Wetgevende Vergaderingen, wanneer deze zitting hadden.

Na de vorming van de Federatie in 1867 behielden alleen de Federatieve Diensten in de hoofdstad Ottawa de portvrijdom, terwijl de Provinciale Overheden alleen stukken in open enveloppe portvrij mochten verzenden.

Alle post, die betrekking had op zaken betreffende de Posterijen, hebben in Canada steeds portvrijdom gehad en gehouden.

Wij vinden verschillende types stempels met "FREE" op Canadese brieven en op postzegels, meestal met zwarte inkt gestempeld. Deze speciale handstempels bleven in gebruik tot omstreeks 1912, toen ten behoeve van de overheidsdiensten steeds meer voorgedrukte enveloppen verschenen.

In 1923 deden de postzegels met perforatie "OHMS" (On His Majesty's Service) met vier of vijf gaatjes hun intrede. Deze perforaties zijn zeker een studie op zichzelf waard. In 1949 werd de perforatie vervangen door een opdruk "OHMS" (in 2 typen) en "G" (Government) in 3 typen.

Tegenwoordig worden veelal frankeermachines gebruikt voor het stempelen van portvrije stukken.

Op de blz 997 tot 999 geven wij een aantal afbeeldingen van de grote verscheidenheid aan "FREE"-stempels, zoals deze in de loop der jaren in Canada zijn gebruikt.

Voor verdere bijzonderheden verwijzen wij naar o.m. Boggs blz 721 e.v. en naar Robson Lowe, Volume V, blz 123 en volgende.

DE DOANES
EEN SPECIALE KLASSE STEMPELS
door D. van Gelderen

In 1903, na drie jaar testen van het Rural Free Delivery systeem (de gratis bezorging op het platteland), begon de Amerikaanse postdienst aan een nieuw systeem voor het uitgeven van stempels aan kleine postkantoren die in de categorie Fourth Class vielen. Deze stempels hebben een eigen, zeer herkenbaar formaat, dat enigszins lijkt op het RFD-systeem. De nieuwe stempels zijn alle handstempels met een enkele ronde buitencirkel en killer-bars met daarin een cijfer. Bovenaan in de cirkel de naam van de plaats, onderaan de (afkorting van) de Staat (zie Afb. 1 op blz 1000).

Er zijn drie typen te onderscheiden: type 1 heeft 5 bars, waarvan de onderste en de bovenste ononderbroken, de middelste 3 onderbroken door het cijfer. Type 2 heeft vier paren dunne bars, de middelste onderbroken voor het cijfer, type 3 heeft vier dikke bars, ook weer met de middelste twee onderbroken voor het cijfer.

Het cijfer heeft een doel, namelijk aan te duiden hoeveel post er op het betreffende kantoor omging in het jaar, voorafgaand aan dat waarin het stempel werd verstrekt.

De ontdekker heette Edith R. Doane, vandaar de naam van dit type stempel.

Een stempel met een "1" duidde op een omzet tot \$ 100, een "2" betekende een omzet van \$ 100-200, enzovoorts. Hogere cijfers dan "15" komen niet voor, aangezien het postkantoor dan werd gepromoveerd tot een Third Class Office. Meestal gebeurde dat al eer-

der, zodat stempels met cijfers boven "9" al heel zeldzaam zijn. Aan nieuwe kantoren werd altijd een stempel met een "1" uitgereikt, aangezien hun omzet in het voorafgegane jaar per definitie \$ 0.- was. Vanwege hun aard, namelijk alleen van 4e klas postkantoren, zijn vrijwel alle Doanes zeldzaam of in elk geval tamelijk moeilijk te krijgen. Er worden tegenwoordig pogingen gedaan om lijsten samen te stellen van alle bekende Doanes, maar men is er nog lang niet.

Type 1 is het zeldzaamst van alle. Geschat wordt dat er ongeveer 1600 verschillende zijn uitgereikt in de periode augustus en september 1903 (samen echter niet meer dan circa 4 weken). In het jaar van 1 juli 1903 tot 30 juni 1904 werden 10.711 nieuwe kantoren geopend. In aanmerking nemend dat in de maand van uitgave ook een aantal reeds bestaande kantoren deze stempels kregen, wordt het aantal verschillende op 1600 geschat. Op dit moment zijn er welgeteld 500 bekend; er is dus nog heel wat te ontdekken.

Type 2 is wat minder schaars; geschat wordt dat er zo'n 12.000 verschillende stempels zijn uitgereikt in een periode van 22 maanden, beginnend in september 1903 (Afb. 2).

In juli 1905 verscheen type 3 (Afb. 3); de uitgifte daarvan duurde tot herfst 1906, toen het systeem van cijfers tussen de killerbars werd afgeschaft en vervangen door de welbekende nog steeds in gebruik zijnde 4-bars stempels.

Bij een slechte afdruk van het stempel type 3 is het soms moeilijk deze van een normale 4-bars te onderscheiden. De schatting voor het aantal verschillende Doanes Type 3 is ongeveer 16.000. Alhoewel al deze stempels schaars zijn, variëren de prijzen ervan zeer

sterk. Stempels van de oostelijke, zuidelijke en midden-westen staten zijn tamelijk goedkoop te krijgen, daarentegen zijn die van de westelijke staten vrij kostbaar.

In een enigszins overzichtelijke Staat als Alaska zijn 47 verschillende Doanes bekend. 43 daarvan catalogiseren \$50 tot \$500, de overige 4 alle meer dan \$ 10.

In de vijf jaar dat deze Staat mijn warme belangstelling heeft, heb ik er een klein dozijn aangeboden gezien, waarvan ik er 5 heb kunnen verwerven.

De andere Staten kennen uiteraard grotere aantallen bekende Doanes, doch schaars zijn en blijven zij allemaal. Van de westelijke Staten is het aantal verschillende dat bekend is relatief veel groter dan van de rest van de USA. Dat komt doordat juist in de westelijke Staten reeds veel onderzoek is gedaan en er heel veel verzameld kon worden. De andere Staten worden veel minder vaak verzameld, zodat daar veel meer nog ontdekt moet worden. Zo wordt geschat, dat van bij voorbeeld California meer dan 90% van het vermoedelijke aantal verschillende Doanes van type 1 bekend is, maar van b.v. Iowa, Kentucky en Louisiana zijn nog helemaal geen Doanes type 1 bekend!

Van New York, de Staat met waarschijnlijk het grootste aantal Doanes type 1, zijn slechts 5 verschillende bekend.

Wie een Doane type 1 in zijn collectie heeft, wordt vriendelijk verzocht mij dit te melden, misschien hebt u wel een nieuw type (de kans is tamelijk groot: circa 60% is nog onbekend!). Ik zal uw melding dan met plezier doorgeven aan de samensteller van de lijst, Richard W. Helbock in de USA. Mijn adres luidt: Dirk van Gelderen, Voor-kade 74, 2771 ZB Boskoop.

WIE WAS EIGENLIJK PONZI ?

door A. van Herk

In een verslag over een rechtszaak in Amerika was sprake van een "Ponzi systeem". Het woordenboek gaf geen uitsluitel. Wél onze Bibliotheek. Het hele verhaal is te vinden in "The American Philatelist" van januari 1956.

In de jaren 1920-1921, toen vele Europese valuta's op drift waren, was er een ideale gelegenheid om geld te verdienen met Internationale Antwoordcoupons. Dat vond tenminste een zekere Charles Ponzi en dat klopte ook wel, althans voor een poosje.

In die tijd woonde Ponzi in Boston, al was hij een bajesklant uit Montreal en had hij de Italiaanse nationaliteit. Met zijn systeem van "gratis geld" veroorzaakte hij opschudding in Boston en in andere steden. Om geld te krijgen voor zijn opzet adverteerde hij met "Verdubbel Uw Geld in Zes Maanden" en de deelnemers kregen een promesse voor 90 dagen, die 50% rente opleverde. In het begin kregen zij wel degelijk hun geld. Dat werkte als volgt:

Met het geld van de deelnemers - en dat waren er veel, uit alle lagen der bevolking - en met behulp van agenten in Europa, met name in Duitsland, Italië, Frankrijk, België en Oostenrijk, kocht Ponzi op grote schaal Internationale Antwoordcoupons in landen met inflatie. Die goedkoop ingekochte coupons werden in een land met een stabiele valuta ingewisseld tegen geld, en wel voor de nominale waarde. De winst zat in het koersverschil. Die opzet was in de meeste landen onmogelijk omdat de coupons uitdrukkelijk alleen inwisselbaar waren tegen

postzegels en niet tegen geld. Maar in sommige landen werd er ook geld voor gegeven. En zó werkte het "Ponzi systeem", tot hij het lid op de neus kreeg.

Om een indruk te geven van de bedragen waar het om ging, nemen wij het volgende voorbeeld: stel dat Ponzi telegrafisch \$ 1000 overmaakt aan zijn agent in Oostenrijk. De Oostenrijkse kroon was normaal 20 dollarcent waard, maar in 1920 stond hij op 0,7. De tegenwaarde van \$ 1000 was dus een dikke 140.000 kronen. Antwoordcoupons kostten in Oostenrijk Kr. 0,25, zodat 560.000 coupons konden worden gekocht. Die stuurde de agent aan zijn collega in Zwitserland, waar tegen geld kon worden ingewisseld. De prijs van een coupon was daar Fr. 0,25, de totale opbrengst dus Fr. 140.000. Die Francs stonden toen op 18 dollarcent, zodat zij meer dan \$ 25.000 opleverden. Geen slecht resultaat bij een investering van \$ 1000!

Maar dit "geld maken" duurde niet lang. Al voerde Ponzi aan, dat hij niets onwettigs deed (en dat was waar), zijn bronnen droogden op toen de landen waarin hij opereerde geen geld meer wilden geven voor de coupons. Hij kon zijn deelnemers toen niet meer uitbetalen en werd al gauw gearresteerd wegens fraude. Na twaalf jaar gevangenisstraf te hebben opgeknapt, werd hij als ongewenste vreemdeling uitgewezen naar Italië.

Op 15 januari 1949 meldden kranten zijn dood in de armen-afdeling van een ziekenhuis in Rio de Janeiro. Naar verluidt liet de man, die bij zijn arrestatie in 1921 nog goed was geweest voor vier miljoen en voor zeven miljoen aan uitstaande verplichtingen, niet méér na dan \$ 75...

Maar in 1920-1921 hebben de dagbladen en de tijdschriften er vol van gestaan, en in de jurisprudentie is zijn "systeem" zelfs een begrip geworden.

PLAATSNAAM WERD SCHEEPSNAAM
Een Canadese Vervalsing

Deze historie begon een paar jaar geleden, toen op een veiling in Toronto een groot aantal enveloppen onder de hamer kwam, die alle waren geadresseerd aan J.A. MacAulay, South Side River Dennis, Nova Scotia (Cape Breton). De meeste dateerden uit de laatste regeringsjaren van koningin Victoria of uit de eerste van koning Edward VII. Slechts enkele waren in filatelistisch opzicht van enig belang.

Zij werden gekocht door een te goeder naam bekendstaande handelaar. Die raakte de betere stukken vlot kwijt en de rest verdween binnen een paar jaar naar verzamelaars en handelaren. Daarmee zou het verhaaltje uit zijn geweest, als er verder niets bijzonders was gebeurd.

De meeste brieven waren al verkocht, toen in de postzegelbladen berichten verschenen over het bestaan van een tot dusver onbekend scheepspoststempel in de vorm van een grote geschulpte ovaal (68 x 42 mm) met daarin de woorden "S.S. River Dennis/Cape Breton N.S." (afb. 4 op blz. 1000). Dit zou erop duiden dat de brief in kwestie was vervoerd met het stoomschip "River Dennis".

Kenners van de geografische, historische en filatelistische feiten konden daar aanvankelijk alleen om lachen: het was immers algemeen bekend dat "S.S." South Side betekende, en niet Steam Ship. Doch het lachen verging hun toen er méér van die brieven, gericht aan MacAulay, verschenen met twee verschillende Paquebotmerken (zie afb. 5). In de veilinggidsen stonden er hoge prijzen achter!

PORTVRIJDOM IN CANADA

FREE A

FREE D

FREE B

FREE C

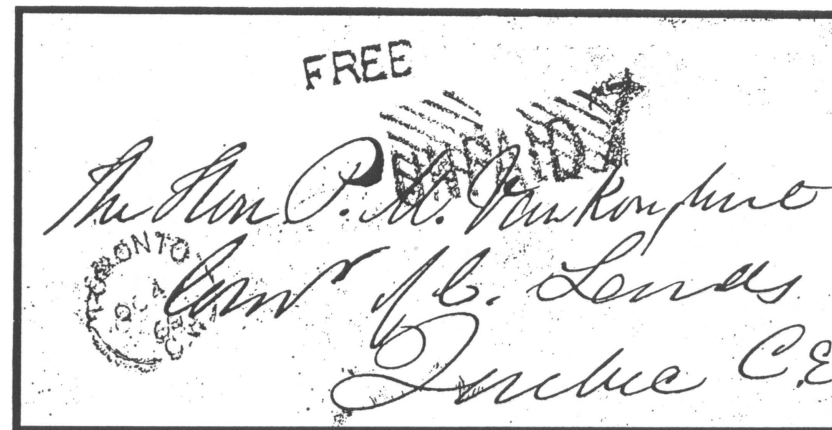
E

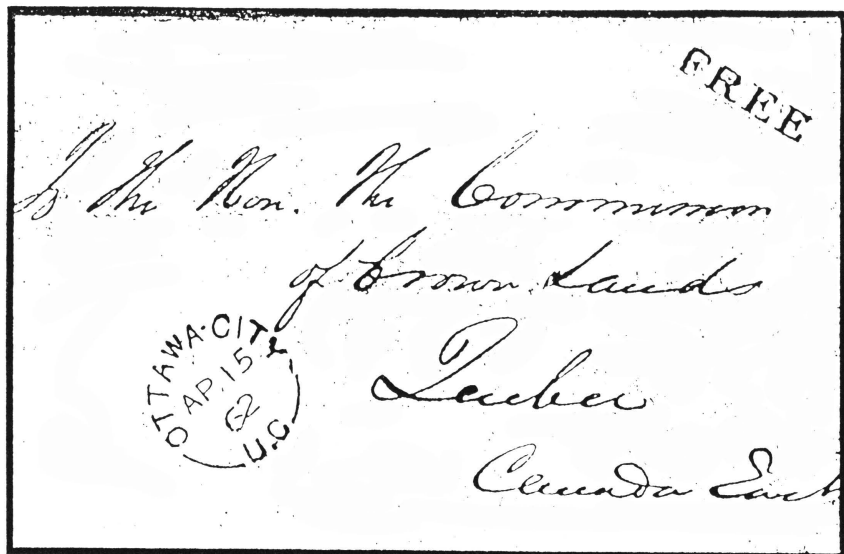
F

1. Voorbeelden van FREE stempels

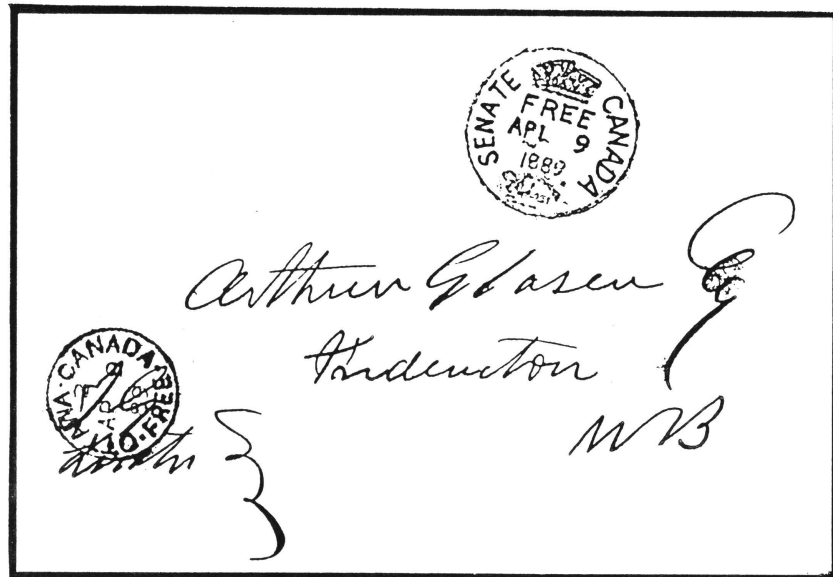
A. 1840	B. 1856	C. 1860
D. 1869	E. 1880	F. 1886

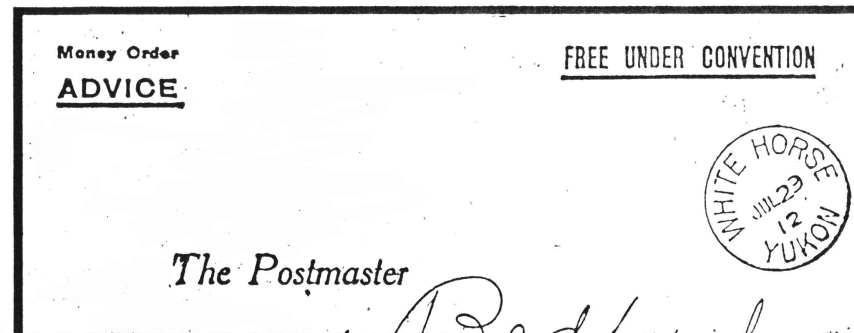
2. Free brief uit Toronto per abuis gestempeld UNPAID 7, fout hersteld met diagonale strepen en stempel FREE

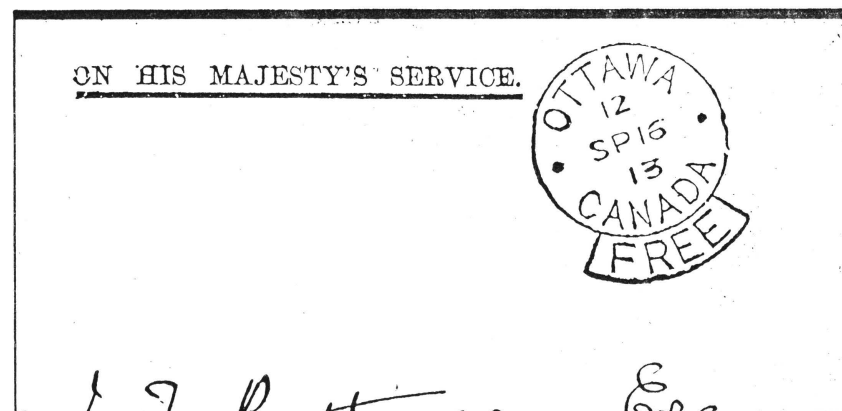
3. Brief naar Comm. of Crown Lands, Quebec met handstempel FREE, 1862.

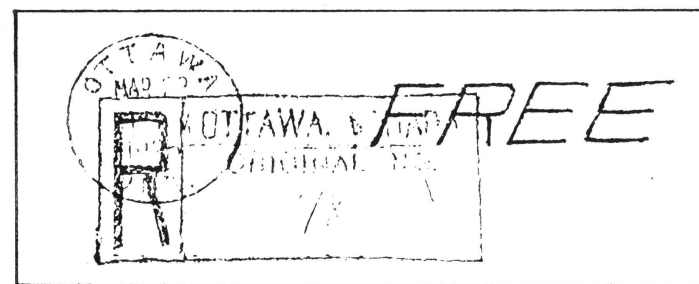
4. Brief met stempels Senate Canada Free en Ottawa Canada Free (zie 1F).

5. Voordruk enveloppe: Free under convention.

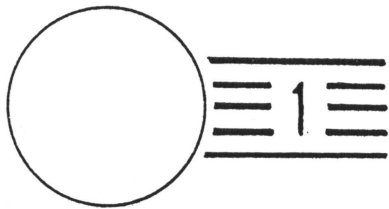

6. Voordruk enveloppe: OHMS met stempel Ottawa FREE.

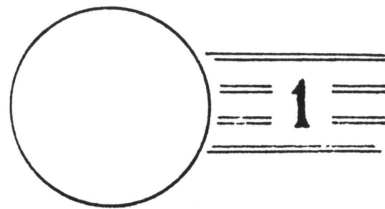

7. Frankeermachine FREE uit 1926.

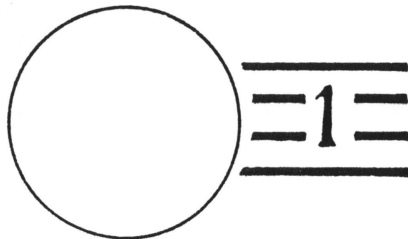
DOANE STEMPELS

1. Type 1.

2. Type 2.

3. Type 3.

FALSE SHIPSTAMPS.

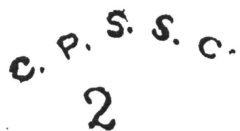

4.

PAQUET POSTE

5.

6a.

CAN PAC

6b.

Er bestond geen twijfel aan: er was met die brieven geknoeid om ze te laten doorgaan voor stukken met een Canadees scheepstempel.

Maar zelfs mensen met kennis van zaken waren er ingevlogen. Wellicht aangemoedigd door dit succes verzonde falsaris nog twee andere stempels om bijzonder postvervoer te suggereren (afb. 6). De ene kon duiden op de Canadian Pacific Steam Ship Company en de andere op de Canadian Pacific.

Die stempels zijn vooral te vinden op brieven aan MacAulay met het adres "S.S. River Dennis" en niet "South Side River Dennis". Bovendien werd het normale aankomststempel van het postkantoor River Dennis op deze brieven vaak aangeprezen als een zeldzaam scheepstempel.

Maar de filatelie zorgde door toedoen van de postzegelhandel Hyde Park Stamps te Hyde Park, Ontario, voor opheldering. Die firma had op een veiling enkele van die brieven gekocht voor echt. Toen bleek dat er valse postmerken op stonden, nam zij ze, ondanks het financieel verlies, dadelijk uit de verkoop en legde ze voor aan de Royal Philatelic Society of Canada en andere organisaties. Daarmee was het verhaal definitief uit.

Het werd gepubliceerd in de "Canadian Philatelist", die iedereen toestemming gaf het door te vertellen, om de verzamelaars te waarschuwen. Dat doen we dan ook graag, met dank aan de Canadese Postzegelbond, aan de firma Hyde Park Stamps en aan onze clubgenoot de heer R. Knol, die op een veiling zelf een paar van die brieven wist te bemachtigen - er was duidelijk bij vermeld dat ze vals waren! - en die ons opmerkzaam maakte op deze zaak.

Een gewaarschuwd mens telt voor twee!

BUIZENPOST IN DE VERENIGDE STATEN
door A. van Herk

Op blz 890 e.v. publiceerden wij een artikel van de heer D. de Vries over de buizenpost op Manhattan. Aan het slot daarvan stelden wij zelf de vraag wie ons méér kon vertellen over pneumatisch postvervoer in andere Amerikaanse steden. Het antwoord op die vraag vonden wij in een vrij uitvoerig artikel van F. H. Ames Jr. in "The American Philatelist" van juni 1956. Een vliegende kraai vangt altijd wat en wie leest, zal vinden. Onze Bibliotheek bevat rijke schatten!

Dit stukje posthistorie lijkt ons ook voor onze lezers interessant genoeg om de hoofdpunten ervan eens nader te belichten.

De gedachte aan de invoering van buizenpost in de grote steden kwam in 1889 op bij de toenmalige Postmaster General J. Wanamaker. Het postvervoer in deze knooppunten van industrie en handel moest sneller: time was money. Op zijn aandringen stelde het Congres \$ 10.000 ter beschikking voor een onderzoek naar de haalbaarheid. In grote warenhuizen was men al bezig met de aanleg van interne pneumatische systemen. Eén van de constructiefirma's legde in 1892 in Wanamakers woonplaats Philadelphia in overleg met de Post een buis aan van circa 800 meter lengte, op eigen risico en zonder bijdrage van de overheid. Deze proeflijn bleek goed te functioneren en na een jaar pachtte de Post haar voor vier jaar. Na afloop daarvan schreef de Regering in 1897 een openbare aanbesteding uit voor uitbreiding van de lijn en voor de aanleg van soortgelijke installaties in New York, Brooklyn en Boston.

Nadat ook deze, in 1898, waren aangelegd, besloot het Congres in 1902 tot een nieuw onderzoek, te plegen door een commissie van deskundigen. Die werkte snel en kwam met het advies de netten nog te laten uitbreiden. De Regering moest echter niet optreden als eigenaar ervan: de risico's waren nog te groot!

Het Congres gaf uitvoering aan dit advies. De bestaande netten werden uitgebreid en in 1904 kwamen er nieuwe in Chicago en Saint Louis. Ook de mogelijkheden in San Francisco, Cincinnati, Denver en New Orleans werden bekeken, doch hiervoor werd geen aanbeveling gedaan.

Toch werden in 1906 inschrijvingen gevraagd voor de aanleg van buizenstelsels in Pittsburgh, Washington, San Francisco, Kansas City, Cincinnati en Baltimore. Het resultaat was bedroevend: er kwam geen enkele prijsopgave binnen. Geen wonder, als men weet dat de Regering praktisch elk risico afwentelde op de investeerders. Zij wilde alleen pachten op korte termijn, voor een jaarlijkse pacht van 10% van de aanlegkosten plus een geschat bedrag voor de exploitatiekosten, inclusief lonen en onderhoud. Elke verkeerde raming kon derhalve funest uitpakken voor de concessionaris.

In 1916 gaf Postmaster General Burleson de stoot tot het opheffen van alle buizenstelsels buiten New York. Deze vervoerswijze was achterhaald. Er kon niet alles mee worden vervoerd, zodat er toch ander vervoer nodig was en het was te duur. De auto deed het goedkoper. Het publiek, en vooral de zakenlui, reageerden furieus. Het Congres werd bekogeld met brieven waarin het verdwijnen van de buizenpost zo ongeveer als het einde der tijden werd afgeschilderd. Maar Burleson hield het been stijf. Hij vroeg

rapporten op van de concessiehouders zelf, compleet met cijfers, aan de hand waarvan een goede besluitvorming mogelijk zou zijn. Intussen had de American Pneumatic Company, soms via dochterondernemingen, alle concessies in handen, behalve in Philadelphia, waar de Pneumatic Transit Company als zodanig optrad.

De American Pneumatic Company kwam met een lijvig boekwerk. De dienst werd, zoals daaruit bleek, uitgevoerd met een personeel van 230 man, die 7 dagen per week werkten van 4 uur 'smorgens tot 11 uur 's avonds. Naar eigen schatting gingen er dagelijks 24,8 miljoen brieven door de buizen, op een landelijk totaal van ongeveer 68 miljoen, geen gering aandeel dus. Daarvan kwam 44% voor rekening van New York, 28% van Chicago, 15% van Boston, 10% van Philadelphia en 3% van Saint Louis.

De winst- en verliescijfers waren niet al te duidelijk vastgesteld. Chicago en Saint Louis gaven duidelijke verliezen te zien, voor Boston, Philadelphia en New York werden winsten aangegeven, al bleven die bescheiden van omvang.

Een technisch onderzoek in 1918 wees uit dat het stelsel nog jaren meekon, doch uit andere rapporten bleek dat met de opheffing ervan een niet onaanzienlijke besparing kon worden bereikt. Het systeem was economisch reddeloos verouderd.

Voor het jaar 1918 werden geen gelden toegewezen voor de exploitatie en zo kwamen de netten stil te liggen. Die in Philadelphia, Saint Louis en Chicago werden nooit meer heropend. In New York werd de dienst in 1919 hervat en in 1926 werd in Boston weer een beperkte dienst ingesteld, die in werking bleef tot 1950. Op 31 december 1953 legde ook New York het hoofd in de schoot.

ZELDZAAM EN TOCH WEINIG WAARD
EEN VERZUCHTING
door A. van Herk

Laat ik nu altijd gedacht hebben dat de waarde van een verzamelstuk niet enkel afhangt van de kwaliteit, maar vooral ook van de zeldzaamheid. Mocht u dat ook geloven, dan ontnemt het volgende u die illusie.... Als u de aantallen uitgegeven Amerikaanse commemoratives in de Scott naloopt, zult u zien dat de in dit opzicht zeldzaamste zegel de Scott 244 is, de \$ 4.- Columbus van 1893. Daarvan zijn er slechts 26.350 de wereld ingestuurd. Geen enkele Amerikaanse zegel vertoont een lager aantal. Dat komt dan ook prachtig tot uitdrukking in de catalogusprijs. In de Scott 1986, waarmee ik me nog altijd behelp, "doet" hij \$ 1400.- Nu bezit ik een stuk waarvan er nóg minder op aarde te vinden zijn, namelijk 20.202. Dat zou dus op zeker \$ 1500 moeten staan. Maar nu het wrede onrecht: diezelfde Scott geeft als waarde \$ 30.- aan!

Ik heb het over de FDC van de Scott 832c. Datis de heruitgave van de \$ 1 Woodrow Wilson uit de Prexies Serie.

De oorspronkelijke zegel, Sc. 832, kwam uit op 29 augustus 1938. Die was in paars en zwart gedrukt van vlakke platen met 100 zegelbeelden, op ongegomd papier dat pas na het drukken werd gegomd. De herdruk verscheen op 31 augustus 1954, gedrukt in rood-violet en zwart, van vlakke platen met 400 zegelbeelden, op voorgegomd papier.

De USPS behandelde deze herdruk met alle egards: de uitgifte werd netjes aangekondigd en er kwam een eerste dag stempel voor. (Sindsdien is de USPS niet meer zo zuinig

op zijn klanten: van de opnieuw gegraveerde 4c Stagecoach rolzegel uit 1986 hoorden we aanvankelijk niets.) Edoch..... de postzegelbladen besteedden er in 1954 nauwelijks aandacht aan. En wellicht mede daardoor werden slechts die 20.202 FDC's afgestempeld waar ik er nu 1 (zegge: een) van heb.

Hoe kan nu zo'n schaars stuk zo laag geprijsd staan? Dat zal ik u zeggen: omdat de catalogi, of liever de samenstellers daarvan, het soms niet eens vermelden. In dit geval ligt de oorzaak daarvan vermoedelijk hierin dat de Scott de herdruk zag als een variëteit van de 832 en er slechts een subnummer aan toekende, en geen hoofdnummer. Terwijl het toch wel degelijk om een nieuwe zegel ging, zowel in kleur als in papier en drukprocédé verschillend van de oorspronkelijke met hetzelfde zegelbeeld. En vele verzamelaars bepalen zich nu eenmaal tot de hoofdnummers en maken zich niet druk om de variëteiten.

De FDC ontbreekt zelfs in de "Specialized Cachet Catalog of First Day Covers of the 1950s", uitgave Michael Mellone. En als hij nu in één catalogus had moeten voorkomen, dan toch wel in deze, die zich speciaal op de jaren 1950 richt.

Ook Deel IX van de "Planty Photo Encyclopedia of Cacheted FDC's", waar de cachets van de Presidential Series instaan, laat de herdruk van 1954 zomaar weg.

Zo ziet u maar: als een verzamelstuk niet in de catalogus staat, bestaat het eenvoudig niet. Dus is er ook geen vraag naar en dus is het niets waard.....

En op dat van mij prijkt nog wel een zegel met het rood-violette plaatnummer 25016. Het is srijpend, zou Kees van Kooten zeggen. Kunt u begrijpen hoe ik lijd? Neemt u het me maar niet kwalijk, ik móest gewoon even uithuilen. Dank u voor uw schouder.

KORT AMERIKAANS

De Scott Specialized Catalogue of U.S. Stamps 1989 kwam in november uit, voor het eerst in hetzelfde formaat als de andere 4 delen (21 x 27½ cm). Er zijn nog meer nieuwigheden. Zo zijn nu de souvenir pages opgenomen, zowel de niet-officiële van 1959-1972 als de sindsdien verschenen officiële; de dry en de wet printings zijn afzonderlijk opgenomen; de plate blocks zijn wat uitgebreider behandeld; de Prominent Americans en de Americana zegels met matte gom hebben een plaatsje gekregen, evenals enkele zegels met ontbrekende kleuren. Ook de Revenues zijn opnieuw bewerkt.

De Romeinse cijfers, die altijd werden gebruikt voor de positiebeschrijving van de klassieke zegels, zijn vervangen door Arabische.

En, o ja, er zijn 13.532 prijzen veranderd: 11.034 hoger en 2.498 lager dan vorig jaar. Bij de frankeerzegels 1461 plus en 1009 min. En dat alles voor \$23.- Geen wonder dat de afbeeldingen niet uitmunten in kwaliteit.

.....
De streepjescode is in opmars bij de USPS. Worden op dit moment 21% van alle brieven ermee gesorteerd, maar praktisch nog geen pakjes, in 1995 moet alle post op deze manier worden behandeld. De streepjes worden onderaan op de enveloppen afgedrukt nadat een OCR (optical character reader: een apparaat dat kan lezen) de adressen heeft "gelezen". Met dit procédé kunnen thans al 35.000 poststukken per uur worden gesorteerd, tegen 600 met de hand. Te zijner tijd krijgen verzenders, die zelf hun streepjescode op hun poststukken zetten, korting.
.....

Geén vel van 50 se-tenants en tóch liefst 98 uitgiften in 1988, dat is nog eens verzamelen geblazen! En verkopen geblazen! De USPS hield 57 eerste dag feestjes, meer dan 1 per week. Ja, zo'n tariefsverhoging geeft heel wat vertier.

Nieuwe dingen waren er ook. Een heleboel. Voor het eerst sinds de eerste wereldoorlog zijn weer zegels geheel in offset gedrukt: de 4 Official Mail zegels. En voor het eerst op pre-phosphored paper, na de test met de Flag over Capitol "T" van 1987.

Voorts het boekje voor Speciale Gelegenheden in geheel nieuwe vorm (zie blz 985) en, samen met het Fazantenboekje, het enige dat ooit bij een ander dan het "Bureau of Engraving and Printing" werd gedrukt.

De 25c Honingbij was de eerste rolzegel die ooit op twee rotatiepersen is gedrukt: de Goebel Optiforma offsetpers en de C of D-diepdrukpers.

Dan was er de E-zegel zonder de traditionele adelaar, maar met mooie Moeder Aarde. Op de enveloppen werd voor het eerst het waardecijfer niet meer in de reliëfdruk opgenomen, maar apart in offset gedrukt. Dat is praktischer bij tariefsverhogingen.....

De Kerstzegels kregen een ander formaat en voor het eerst was er ook een voorgedrukte kerstenvelop. De Express Mail zegel kon los worden gekocht in plaats van in een krijtduur boekje. De Knut Rockne zegel werd de eerste die tot stand kwam op het Design Center van het B.E.P., dat \$ 2.66 miljoen heeft gekost. Computers helpen hier met alle facetten van de productie.

Nieuw ook de Lovezegel voor "dubbele" brieven en de New Sweden uitgifte samen met 2 andere landen tegelijk: Finland en Zweden. Zal 1989 nu toch weer nieuwigheden kunnen bieden?

Er komt een heel nieuwe generatie stempel machines: de "advanced facer-cancelers", zoiets als geavanceerde opzetters en stempeelaars. In 1994 moeten er 622 aan het werk zijn op 92 verdeelcentra en de Post een besparing opleveren van \$ 47 miljoen per jaar. Het contract voor de levering is al gesloten. Wij weten nog niet of de stempels zelf er ook anders gaan uitzien.

.....
Wie "Jenny!" heeft gelezen (in het Engels en in het Nederlands te vinden in onze Bibliotheek) weet, dat er van de vier in 1955 gestolen kopstaande Jennies (Scott C3a) nog altijd twee zoek zijn. Nu heeft de TV (111 stations) in de USA in een soort "Opsporing verzocht" laten zien om welke zegels het gaat. De A.P.S. stelde een beloning in uitzicht van \$ 10.000 per stuk. Even dit: als u ze vindt, kunt u niet terecht bij de politie in uw woonplaats. Belt u de redactie maar even.....

.....
De verkoopprijs voor de programma's van de 1e dag ceremoniën is nu vastgesteld: \$ 5.95 per stuk. Wie ze wil hebben, moet \$ 83.30 vooruit betalen, voor 14 stuks. Wie \$ 119.- betaalt (of meer) krijgt één program gratis. Men krijgt er telkens 7 tegelijk toegezonden. Mooi toch?

.....
Zo, het uitgifteprogram voor 1991 staat al vast. U hoeft niet meer met voorstellen te komen. Het Citizens' Stamp Advisory Committee, dat daarover adviezen uitbrengt, heeft dat zo vroeg gedaan om de technici de tijd te geven voor een perfecte productie. Goed idee, vinden wij. Naar de onderwerpen moet u nog even raden, want die worden principieel pas kort vóór het verschijnen van de zegels bekendgemaakt.

.....

Bij de installatie van President Bush op 20 januari was er - traditiegetrouw - weer een bijzonder stempel "Inauguration Day". Deze keer niet alleen in Washington DC, maar ook in zes andere plaatsen, die verbonden zijn met de heren Bush en Quayle. Dit waren ze: Houston TX, waar Bush 24 jaar heeft gewoond; Kennebunkport ME, waar Bush een landhuis heeft; Milton MA, waar hij ter wereld kwam; Greenwich CT, waar hij opgroeide; Indianapolis IN, waar Quayle werd geboren; en Huntington IN, waar Quayle opgroeide en thans woont.

.....
 Scott heeft weer eens catalogusnummers in de Transportation serie veranderd. Noteert u maar even:

<u>Waarde</u>	<u>Was</u>	<u>Wordt</u>
3 c Connestoga Wagon	2253	2252
5 c Milk Wagon	2255	2253
5.3c Elevator	2256	2254
7.6c Carreta	2257	2255
8.4c Wheel Chair	2258	2256
10 c Canal Boat	2259	2257
13 c Police Patrol Wagon	2260	2258
13.2c Coal Car	2261	2259
15 c Tugboat	2262	2260
16.7c Popcorn Wagon	2263	2261
17.5c Marmon Wasp	2264	2262
20 c Cable Car	2265	2263
20.5c Fire Engin	2266	2264
21 c Mail Car	2266A	2265
24.1c Tandem Bicycle	2266B	2266

De op de B-pers gedrukte 12c Stanley Steamer, 14c Iceboat, en de nieuwe opdruk op de 10.1c Oil Wagon kregen dus (nog) geen eigen Hoofdnummer. Wél de 8.3c Ambulance van de B-pers (2231). Ra, ra? Wij dachten dat er nu eindelijk filatelisten zaten bij Scott. We blijven hopen